

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2011

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2011 της Εσθονίας και την έκδοση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Εσθονίας, για την περίοδο 2011-2015

(2011/C 213/02)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών⁽¹⁾ και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Αφού ζήτησε τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Μαρτίου 2010, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε με την πρόταση της Επιτροπής για τη δρομολόγηση της στρατηγικής για την Ευρώπη 2020, μιας νέας στρατηγικής για την ανάπτυξη και την απασχόληση, η οποία, βασιζόμενη στον μεγαλύτερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, θα εστιάσει σε νευραλγικούς τομείς στους οποίους απαιτείται δράση, ώστε να ενισχυθεί το δυναμικό διατηρήσιμης ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης.
- (2) Στις 13 Ιουλίου 2010, το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση σχετικά με τους γενικούς προσανατολισμούς της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών και της Ένωσης (2010 έως 2014) και, στις 21 Οκτωβρίου 2010, εξέδωσε απόφαση σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών⁽²⁾, οι οποίες από κοινού αποτελούν τις «ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές». Τα κράτη μέλη καλούνταν να λαμβάνουν τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές υπόψη στις εθνικές οικονομικές πολιτικές και πολιτικές απασχόλησης.
- (3) Στις 12 Ιανουαρίου 2011, η Επιτροπή εξέδωσε την πρώτη Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, σηματοδοτώντας την έναρξη ενός νέου κύκλου οικονομικής διακυβέρνησης στην ΕΕ και το πρώτο Ευρωπαϊκό εξάμηνο εκ των προτέρων και ολοκληρωμένου συντονισμού πολιτικής, που εντάσσεται στη στρατηγική «Ευρώπη 2020».
- (4) Στις 25 Μαρτίου 2011, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσυπέγραψε τις προτεραιότητες για τη δημοσιονομική εξυγίανση

και τη διαρθρωτική μεταρρύθμιση (σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 15ης Φεβρουαρίου και της 7ης Μαρτίου 2011 και κατόπιν της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης που εκπόνησε η Επιτροπή). Τόνισε ότι πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην αποκατάσταση υγιών προϋπολογισμών και στη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών, στη μείωση της ανεργίας μέσω μεταρρυθμίσεων της αγοράς εργασίας και στην καταβολή νέων προσαφειών για την ενίσχυση της οικονομικής μεγέθυνσης. Ζήτησε από τα κράτη μέλη να μετατρέψουν αυτές τις προτεραιότητες σε συγκεκριμένα μέτρα που θα ενταχθούν στα αντίστοιχα τους προγράμματα σταθερότητας ή σύγκλισης και στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρυθμίσεων.

- (5) Στις 25 Μαρτίου 2011, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε επίσης τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στο Σύμφωνο για το Ευρώ + να υποβάλουν εγκαίρως τις δεσμεύσεις τους, προκειμένου να περιληφθούν στα αντίστοιχα τους προγράμματα σταθερότητας ή σύγκλισης και στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρυθμίσεων.
- (6) Στις 29 Απριλίου 2011, η Εσθονία υπέβαλε το δικό της πρόγραμμα σταθερότητα για το 2011, που καλύπτει την περίοδο 2011-2015, και το εθνικό της πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2011. Για να ληφθεί υπόψη η αλληλεξάρτησή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτόχρονα.
- (7) Η Εσθονία επλήγη σοβαρά από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, η οποία ενέτεινε την αναστροφή της έξαρσης που είχε σημειωθεί στην εγχώρια αγορά ακινήτων και στην εγχώρια κατανάλωση. Η σωρευτική μείωση του ΑΕΠ έφθασε σε 19 % την περίοδο 2008-2009 και το ποσοστό ανεργίας σχεδόν τετραπλασιάστηκε φθάνοντας σε 16,8 %, το 2010. Ωστόσο, η οικονομία σημείωσε ταχεία ανάκαμψη και η πραγματική αύξηση του ΑΕΠ αναμένεται να επιταχυνθεί τα επόμενα έτη. Στην ανάκαμψη πρωτοστάτησαν κυρίως οι εξαγωγές, αλλά η εγχώρια ζήτηση αναπτύσσεται σταθερά κυρίως μέσω των ισχυρών επενδύσεων. Οι βελτιωμένες προοπτικές οικονομικής ανάπτυξης επέδρασαν θετικά στην αγορά εργασίας. Το ποσοστό της απασχόλησης σημείωσε αισθητή αύξηση πρόσφατα, μολονότι η μακροχρόνια ανεργία παραμένει υψηλή. Ενώ ο πληθωρισμός αυξήθηκε σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, αναμένεται να μετριαστεί λόγω των εξελίξεων στις παγκόσμιες τιμές των βασικών προϊόντων.
- (8) Με βάση την αξιολόγηση του προγράμματος σταθερότητας σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι προβλέψεις του προϋπολογισμού είναι ρεαλιστικό. Η μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική του προγράμματος σταθερότητας είναι να επιτευχθεί ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος, που ορίζεται στο πρόγραμμα ως ισοσκελισμένο διαρθρωτικό ισοζύγιο, μέχρι το 2013, και να διατηρηθεί έτσι καθ' όλο το υπόλοιπο διάστημα της περιόδου του προγράμματος σταθερότητας, με

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ Διατηρούνται για το 2011 με την απόφαση 2011/308/ΕΕ του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2011, για τις κατευθυντήριες γραμμές των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών (ΕΕ L 138 της 26.5.2011, σ. 56).

- στόχο την επίτευξη διαρθρωτικών πλεονασμάτων το 2013 και μετά. Η ονομαστική δημοσιονομική θέση της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να φθάσει σε πλεόνασμα μέχρι το 2013, ενώ το βραχυπρόθεσμο ονομαστικό έλλειμμα προβλέπεται να επιδεινωθεί ως ένα βαθμό λόγω του έκτακτου αντίκτυπου περιβαλλοντικών επενδύσεων σε πιστώσεις άνθρακα. Η δημοσιονομική προσαρμογή του προγράμματος σταθερότητας στηρίζεται στον μετριασμό της ανάπτυξης των δημόσιων καταναλωτικών δαπανών. Το πρόγραμμα σταθερότητας παρέχει ορισμένες πληροφορίες σχετικά με μέτρα που προορίζονται για την επίτευξη της στοχοθετημένης θέσης και το προηγούμενο θετικό ιστορικό της Εσθονίας μετριάξει τον κίνδυνο μη επίτευξης των δημοσιονομικών στόχων τα επόμενα έτη. Συγκεκριμένα, οι προβλεπόμενες μεταρρυθμίσεις επιδίδουν κέρδη αποδοτικότητας σε διάφορους τομείς, όπως η εκπαίδευση και οι ενεργητικές πολιτικές στην αγορά εργασίας. Επομένως, οι κίνδυνοι όσον αφορά τους δημοσιονομικούς στόχους φαίνεται ότι εν πολλοίς εξισορροπούνται. Ωστόσο, για την εκπόνηση των προσεχών προϋπολογισμών, είναι σημαντικό να παρασχεθούν τα βασικά στοιχεία των μέτρων που θα επιτρέψουν την περαιτέρω βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δημόσιων δαπανών και να υποστηριχθεί έτσι η εφαρμογή του προγράμματος σταθερότητας.
- (9) Η μακροχρόνια ανεργία παραμένει υψηλή και τα ποσοστά ανεργίας στις διάφορες περιοχές είναι επίμονα και παρουσιάζουν αρκετές αποκλίσεις. Παρά τις σημαντικές αυξήσεις από το 2009, το ποσοστό χρηματοδότησης ενεργών πολιτικών στην αγορά εργασίας είναι από τα πιο χαμηλά στην ΕΕ και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την παροχή ενεργού στήριξης σε μικρό ποσοστό ανέργων. Η αγορά εργασίας της Εσθονίας είναι σχετικά ευέλικτη και ενισχύεται από την απόφαση να αναβληθούν μέχρι το 2013 οι αυξήσεις του επιδόματος ανεργίας στο πλαίσιο των μέτρων για τον τομέα της απασχόλησης. Παρά την ευελιξία αυτή, η φορολογική επιβάρυνση της εργασίας στην Εσθονία είναι σχετικά υψηλή και αυτό θα μπορούσε να έχει αρνητικές επιπτώσεις για την προσφορά και ζήτηση εργασίας. Το πρόβλημα αυτό είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό υπό το πρίσμα του υψηλού ποσοστού ανεργίας των νέων και των χαμηλής ειδικευσης ατόμων, που εκτίθενται στον κίνδυνο της φτώχειας. Οι μεταρρυθμίσεις που προβλέπονται για τη μείωση των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης είναι κατάλληλες, αλλά πρέπει να υλοποιηθούν παράλληλα με την ενίσχυση της δημοσιονομικής κατάστασης. Είναι δυνατό να επιτευχθούν κέρδη αποδοτικότητας χάρη στον αυστηρότερο έλεγχο των πόρων, ώστε να βελτιωθεί η στοχοθέτηση άλλων παροχών.
- (10) Η ένταση χρήσης πόρων στην Εσθονία είναι από τις υψηλότερες στην ΕΕ. Αυτό οφείλεται εν μέρει στο ότι η διάρθρωση της παραγωγής επικεντρώνεται σε ενεργοβόρους κλάδους και βιομηχανίες. Ένας άλλος καθοριστικός παράγοντας είναι τα χαμηλά επίπεδα επιδόσεων ως προς την ενεργειακή απόδοση σε τομεακό επίπεδο. Στο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Εσθονίας, ο εθνικός στόχος εξοικονόμησης ενέργειας ανέρχεται σε 9 %, το 2016, σε σύγκριση με τις προβολές (16 % μέχρι το 2020 στο ΕΠΜ). Εξάλλου, υπάρχουν ελάχιστες πληροφορίες για τον τρόπο και τον χρόνο που θα εφαρμοστούν τα μέτρα αυτά, καθώς και για τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Επομένως, η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης έχει κι άλλο δυναμικό. Η αύξηση της ενεργειακής απόδοσης φαίνεται ότι θα έχει θετικό αντίκτυπο για το περιβάλλον και για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, αλλά και για τη μείωση των πληθωριστικών πιέσεων και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας από πλευράς κόστους.
- (11) Παρά το γενικά υψηλό μερίδιο του πληθυσμού με τριτοβάθμια εκπαίδευση, η περαιτέρω μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος σε όλα τα επίπεδα θα μπορούσε να συμβάλει στην αντιμετώπιση των ελλείψεων σε θέματα δεξιοτήτων, του μεγάλου αριθμού σχολών και ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και της έλλειψης επικέντρωσης στην επαγγελματική εκπαίδευση με αποτέλεσμα ένα μεγάλο μερίδιο πληθυσμού χωρίς επαγγελματικά προσόντα. Λόγω των δημογραφικών τάσεων, η βελτίωση της ποιότητας του ανθρώπινου κεφαλαίου είναι σημαντικό στοιχείο για την αύξηση της δυναμικής ανάπτυξης μεσοπρόθεσμα. Ιδιαίτερα, αν εξασφαλιστεί ότι η τριτοβάθμια εκπαίδευση προορίζεται για τομείς καθοριστικής σημασίας για την οικονομία (π.χ. μηχανική), αυτό θα μπορούσε να στηρίξει την υπό εξέλιξη εξισορρόπηση προς την κατεύθυνση των τομέων των εμπορευμάτων. Η εφαρμογή της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης θα συμβάλει επίσης στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δημόσιου τομέα, δεδομένου ότι το ισχύον σύστημα διαχείρισης της εκπαίδευσης είναι υπερβολικά κατακερματισμένο σε τοπικό επίπεδο, έτσι ώστε να οδηγεί σε αναποτελεσματικές επιδοτήσεις, καθώς και σε χαμηλής ποιότητας υπηρεσίες.
- (12) Η Εσθονία έχει αναλάβει μια σειρά δεσμεύσεων στο πλαίσιο του Συμφώνου για το Ευρώ +. Οι δεσμεύσεις αυτές περιέχουν μέτρα για την αντιμετώπιση της διατηρησιμότητας των δημόσιων οικονομικών, της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας. Από δημοσιονομικής πλευράς, το Σύμφωνο έχει αναλάβει τη δέσμευση να επιτύχει ισοσκελίση του προϋπολογισμού μέχρι το 2013 και πλεόνασμα το 2014, να συμπεριλάβει απαίτηση ισοσκελίσης του ισοζυγίου του δημόσιου τομέα στη βασική νομοθεσία για τον κρατικό προϋπολογισμό, καθώς και να γίνουν τα αρχικά βήματα για τη μεταρρύθμιση των ειδικών συνταξιοδοτικών συστημάτων. Για την προώθηση της απασχόλησης, προβλέπονται ορισμένα φορολογικά κίνητρα. Όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα, τα μέτρα επικεντρώνονται στην καινοτομία, την ανώτερη εκπαίδευση και τη μεταρρύθμιση του δημοσίου τομέα. Οι δεσμεύσεις του Συμφώνου αντανακλούν το θεματολόγιο που υποβλήθηκε στο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων. Η επίτευξη των στόχων που προβλέπονται στο Σύμφωνο θα εξυπηρετηθεί από περαιτέρω μέτρα ενίσχυσης των πολιτικών για την αγορά εργασίας, καθώς και από την αντιμετώπιση της αποδοτικότητας των πόρων και της αγοράς ενέργειας. Οι δεσμεύσεις στο πλαίσιο του Συμφώνου για το Ευρώ + έχουν αξιολογηθεί και έχουν ληφθεί υπόψη στις συστάσεις.
- (13) Η Επιτροπή αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, καθώς και τις δεσμεύσεις του Συμφώνου για το Ευρώ+. Έλαβε υπόψη όχι μόνο τη συνάφειά τους για διατηρήσιμη δημοσιονομική και κοινωνικοοικονομική πολιτική στην Εσθονία, αλλά επίσης τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης να ενισχυθεί η συνολική οικονομική διακυβέρνηση της ΕΕ με συνεισφορά επιπέδου ΕΕ σε μελλοντικές εθνικές αποφάσεις. Θεωρεί ότι, αν και πρέπει να προσδιοριστούν στους επόμενους προϋπολογισμούς μέτρα για την επίτευξη της στοχοθετημένης δημοσιονομικής θέσης, ωστόσο το θετικό ιστορικό της Εσθονίας μετριάξει τον κίνδυνο μη επίτευξης των δημοσιονομικών στόχων. Θα πρέπει να ληφθούν κι άλλα μέτρα για να ενισχυθούν οι πολιτικές στην αγορά εργασίας και να παρασχεθούν κίνητρα εργασίας, να ενισχυθεί το ανθρώπινο κεφάλαιο μέσω εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης μεγάλης κλίμακας, καθώς και να βελτιωθεί η απόδοση των πόρων και η αγορά ενέργειας.

(14) Με βάση την αξιολόγηση αυτή, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας της Εσθονίας 2011 και η γνώμη ⁽¹⁾ του αντανάκλαται ιδιαίτερα στη σύσταση (1) κατωτέρω. Με βάση τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 25ης Μαρτίου 2011, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Εσθονίας.

ΣΥΝΙΣΤΑ ότι η Εσθονία θα πρέπει να αναλάβει δράση κατά την περίοδο 2011-2012 προκειμένου:

1. Να επιτύχει διαθρωτικό πλεόνασμα το αργότερο μέχρι το 2013, μειώνοντας το έλλειμμα ώστε να ανέρχεται το πολύ έως το 2,1 % του ΑΕΠ, με αυστηρό έλεγχο των δαπανών και ενίσχυση της αποδοτικότητας των δημόσιων δαπανών.
2. Να λάβει μέτρα για τη στήριξη της ζήτησης εργασίας και τη μείωση του κινδύνου της φτώχειας, με μείωση των επιβαρύνσεων από άποψη φόρων και κοινωνικών εισφορών κατά τρόπο ουδέτερο από δημοσιονομική άποψη, καθώς και με τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ενεργών πολιτικών στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων με τη λήψη στοχοθετημένων μέτρων για τους νέους και τους μακροχρόνια ανέργους, ειδικά σε περιοχές υψηλής ανεργίας.

3. Να εξασφαλίσει την εφαρμογή προγραμματισμένων κινήτρων για να μειωθεί η ένταση ενέργειας και να βελτιωθεί η ενεργειακή απόδοση της οικονομίας, θέτοντας ως στόχο τα κτίρια και τους τομείς των μεταφορών, μεταξύ άλλων, με τη βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς.

4. Παράλληλα με την εφαρμογή της μεταρρύθμισης του εκπαιδευτικού συστήματος, να δώσει προτεραιότητα σε μέτρα για τη βελτίωση της διαθεσιμότητας της προσχολικής εκπαίδευσης και να ενισχύσει την ποιότητα και τη διαθεσιμότητα επαγγελματικής εκπαίδευσης. Να επικεντρώσει την εκπαίδευση περισσότερο στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και να παράσχει ευκαιρίες σε άτομα με χαμηλό επίπεδο προσόντων να λάβουν μέρος στη διά βίου μάθηση.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2011.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
J. VINCENT-ROSTOWSKI

⁽¹⁾ Όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.